

POLEKOWE BÓLE GŁOWY Z ODBICIA

Antoni Prusiński

Katedra i Klinika Neurologii Akademii Medycznej w Łodzi

DRUG INDUCED REBOUND HEADACHE

ABSTRACT – The chronic consumption of analgesics or ergotamine can lead to a paradoxical deterioration of headache in patients with migraine or tension type headache. The condition is known as drug-induced rebound headache. The paper reviews the symptomatology, diagnosis and therapy of this particular headache.

Key words: drug induced rebound headache.

WSTĘP

Różne leki, przyjmowane w standardowych dawkach, mogą wywołać ból głowy jako objaw uboczny (13). Dotyczy to np. środków rozszerzających naczynia stosowanych w chorobie wieńcowej, nadciśnieniu tętniczym lub w chorobach naczyń obwodowych. Tego typu bóle głowy ustępują szybko po odstawieniu danego leku, a ich patomechanizm jest różnorodny. Może to być nadmierne rozszerzenie naczyń, jak to ma miejsce w podanym wyżej przykładzie albo też zwiększenie ciśnienia śródczaszkowego (spowodowanego np. dużymi dawkami witaminy A, tetracyklinami, pefloksacyną) lub prowokacja napadów migrenowych (np. cymetydyna, nifedypina, doustne środki antykoncepcyjne). Polekowe bóle głowy, które stanowią przedmiot niniejszego artykułu, stanowią zupełnie odrębne zjawisko kliniczne (12), nie można ich ujmować jako zwykły objaw uboczny, gdyż występują w specjalnych okolicznościach jako paradoksalny efekt leków stosowanych właśnie do zwalczania bólu głowy i tylko wtedy, gdy są nadużywane. Chodzi tu o zwykłe leki przeciwbólowe, a więc paracetamol i leki z grupy niesteroidowych leków przeciwzapalnych, a także ergotaminę, które stosowane w sposób przewlekły do leczenia różnych bólów głowy, same powodują, niejako „z odbicia”, ból głowy. W ten sposób powstaje mechanizm błędnego koła: pacjent zażywa leki z powodu bólu głowy, które wy-